

REPUBLIKA SLOVENIJA

Center za socialno delo Novo mesto

Resslova ul. 7b, 8000 Novo mesto

Tel./fax: 07/39 32 640, 39 32 671

REGIJSKI IZVEDBENI NAČRT NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA 2017 – 2020 ZA JUGOVZHODNO STATISTIČNO REGIJO

Novo mesto, maj 2017

OSNOVNI PODATKI O REGIJSKEM IZVEDBENEM NAČRTU NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA 2017 - 2020

<p>Občine, na katere se nanaša izvedbeni načrt:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - OBČINA ČRNOMELJ - OBČINA DOLENJSKE TOPLICE - OBČINA KOČEVJE - OBČINA KOSTEL - OBČINA LOŠKI POTOK - OBČINA METLIKA - OBČINA MIRNA - OBČINA MIRNA PEČ - OBČINA MOKRONOG-TREBELNO - OBČINA NOVO MESTO - OBČINA OSILNICA - OBČINA RIBNICA - OBČINA SEMIČ - OBČINA SODRAŽICA - OBČINA STRAŽA - OBČINA ŠENTJERNEJ - OBČINA ŠENTRUPERT - OBČINA ŠKOCJAN - OBČINA ŠMARJEŠKE TOPLICE - OBČINA TREBNJE - OBČINA ŽUŽEMBERK
<p>Centri za socialno delo, na katere se nanaša izvedbeni načrt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - CSD NOVO MESTO - CSD ČRNOMELJ - CSD TREBNJE - CSD METLIKA - CSD RIBNICA - CSD KOČEVJE
<p>Center za socialno delo, ki koordinira pripravo izvedbenega načrta in poroča o njegovi izvedbi:</p>	<p>CSD NOVO MESTO</p>
<p>Oseba na centru za socialno delo, ki</p>	<p>- ALOJZ SIMONČIČ, direktor</p>

koordinira pripravo izvedbenega načrta in poroča o njegovi izvedbi:	- JERCA MATOŠ, univ.dipl.soc.del.
Člani regijske koordinacijske skupine (ime in priimek člana ter organizacija/lokalna skupnost, ki jo ta zastopa):	<p><u>PREDSTAVNIKI LOKALNIH SKUPNOSTI:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - MARTINA HOČEVAR (OBČINA ŠKOCJAN) - DARJA WILL (OBČINA ŠENTJERNEJ) - MAJDA ŠALEHAR (občine: MOKRONOG-TREBELNO, MIRNA, ŠENTRUPERT in TREBNJE) - MAJDA GAZVODA (OBČINA DOLENJSKE TOPLICE) - MOJCA VOLF (OBČINA KOČEVJE) - IVA KONDA (OBČINA SEMIČ) - MATEJA SIMONIČ (OBČINA METLIKA) - MATEJA JERIČ (MO NOVO MESTO) - JOŽE MIGALIČ (OBČINA ČRNOMELJ) - KLAUDIJA POVŠE (OBČINA ŠMARJEŠKE TOPLICE) <p><u>PREDSTAVNIK REGIJSKE RAZVOJNE AGENCIJE:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - JOŽICA POVŠE (RAZVOJNI CENTER NOVO MESTO, D.O.O.) <p><u>PREDSTAVNIKI IZVAJALCEV NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - JOLANDA ŠVENT (DSO NOVO MESTO) - MATEJA RIBIČ (DSO TREBNJE) - JANJA JAKŠE (VDC NOVO MESTO) - KATARINA HITI (CSD Ribnica, CSD Kočevje) - ALOJZ SIMONČIČ (CSD Trebnje, CSD Novo mesto, CSD Metlika, CSD Črnomelj) <p><u>PREDSTAVNIKI NEVLADNIH ORGANIZACIJ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - BRANKA BUKOVEC (Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto) - ZLATA DRAGAN (OZARA Slovenija Nacionalno združenje za kakovost življenja) - BARBARA OZIMEK (OZ Rdečega križa Novo mesto) - SIMONA LOVŠIN (Društvo življenje brez nasilja) <p><u>PREDSTAVNIKI UPORABNIKOV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - GITA ZALOKAR - MARKO STOJANOVIČ

Regijski izvedbeni načrt za jugovzhodno statistično regijo je dne _____ potrdila regijska koordinacijska skupina, dne _____ pa je bil lokalnim skupnostim na območju regije posredovan v seznanitev .

I. POROČILO O IZVEDBI REGIJSKEGA IZVEDBENEGA NAČRTA NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA V OBDOBJU 2014 – 2016

Priprava Regijskega izvedbenega načrta je potekala tekoče, brez zapletov in z veliko mero želje po sodelovanju s strani vseh članic regijske koordinacijske skupine. Na delovnih sestankih je bila visoka udeležba, kljub temu da so se pojavljali dvomi o tem, ali bo dokument sploh služil svojemu namenu. Sodelovalo je veliko občin (14 od 21-ih v regiji) in večina predstavnic se je udeležila delovnih skupin, ki so bile sklicane po posameznih prioritetah. V regijski koordinacijski skupini je bilo 24 članic, zato smo se časovno težje uskladili. Naša regija je zelo velika, razpršena. Ribnica in Kočevje sta zelo oddaljena od preostalih mest in sta vedno »na meji« med ljubljansko in dolensko regijo.

Po potrditvi Regijskega izvedbenega načrta, se regijska koordinacijska skupina ni več sestala, ker za nadaljnje korake v izvajanju RIN-ov ni bilo nobenih informacij in dodatnih navodil, prav tako ne razpisov, na podlagi katerih bi lahko pričeli z izvajanjem ukrepov. Člani skupine smo se v zvezi z Regijskimi izvedbenimi načrti občasno obveščali po mailu in tako ostali v stiku. Povzetki Regijskih izvedbenih načrtov so bili v večini predstavljeni na občinskih svetih, vendar dodatnih vprašanj ali pripomb nanje nismo prejeli. Članice skupine smo mnenja, da občinski sveti niso primerni za sprejemanje oz. potrditev tega dokumenta, saj ne gre za akt lokalne skupnosti. Bolj primeren bi bil svet županov, kjer se odloča tudi o programih regije.

Ker za izvajanje regijskih izvedbenih načrtov ni bilo objavljenih razpisov in posledično tudi ne razpoložljivih finančnih sredstev, za sedaj še nismo začeli s pripravami na izvedbo načrtovanih ukrepov. Izjema je ukrep »Vzpostavitev skupnega medgeneracijskega središča za jugovzhodno regijo«, kjer je bil objavljen razpis za delovanje Večgeneracijskega centra. Na razpis sta se prijavila Slovenska filantropija skupaj z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto in Centrom za izobraževanje in kulturo Trebnje, ter Razvojno izobraževalni center Novo mesto skupaj z Ljudsko univerzo Kočevje. Tako je naša regija dobila dva Večgeneracijska centra, ki sta že začela s svojim delovanjem. Hkrati se je pojavilo vprašanje ali bo ukrep Vzpostavitev medgeneracijskega središča za regijo še potreben.

Pričeli smo s pripravami na vzpostavitev eko-socialnih kmetij za nastanitev in dnevno varstvo različnih ranljivih skupin. Glede navedenega ukrepa ugotavljamo, da je bilo denarnih sredstev premalo (na razpis sta se prijavili dve enoti, Občina Kočevje in Škocjan), da bi načrtovan ukrep v celoti izvedli. Zadeva trenutno čaka na odgovor MDDSZ. Tovrstna kmetija bi pokrila nastanitev (institucionalno varstvo) in dnevno varstvo oseb z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, saj so razpoložljive kapacitete v VDC Novo mesto povsem zapolnjene in ni pričakovati, kdaj se bo kakšno mesto sprostilo.

Članice Regijske koordinacijske skupine menimo, da navedeni dokument ne zavzema pričakovane vloge, kljub temu da je bilo v pripravo le tega vloženo veliko časa in truda. Občine nimajo dovolj sredstev, s katerimi bi financirale socialnovarstvene programe, imajo pa prostore, v katerih bi se programi lahko izvajali. Težave se pojavijo po končanem obdobju financiranja določenega projekta, saj takrat zmanjka sredstev in se izvajanje programa ustavi. Občine bi morale že v času izvajanja nacionalnih in evropskih projektov zagotoviti sredstva za sofinanciranje le teh in zagotoviti sredstva tudi po zaključku sofinanciranja za tiste socialno varstvene programe, ki pomenijo dopolnitev javno

veljavnih programov, s katerimi preprečujemo socialno stisko družin in posameznikov ter preprečujemo nastanek tveganja revščine.

II. ORIS OKOLIŠČIN IN DEJAVNIKOV, KI VPLIVAJO NA RAZVITOST, ZAPOSLENOST IN SOCIALNI POLOŽAJ PREBIVALSTVA V REGIJI

PREBIVALSTVO IN DEMOGRAFSKA STRUKTURA območja, na katerega se nanaša regijski izvedbeni načrt:

Podatki o demografski strukturi v regiji

Kazalnik	2014	2015	2016	2016 - SLO
Število prebivalcev	142.405	142.373	142.566	2.064.188
% prebivalcev, starih od 0 do 14 let	15,5	15,7	15,8	14,8
% prebivalcev, starih od 15 do 64 let	68,1	67,5	67	66,7
% prebivalcev, starih 65 let ali več	16,4	16,8	17,2	18,4
% prebivalcev, starih 80 let ali več	4,6	4,8	4,9	5,0

GOSPODARSKA SITUACIJA na območju, na katerega se nanaša regijski izvedbeni načrt:

Podatki o gospodarski situaciji v regiji

Kazalnik	2014	2015	2015 - SLO
BDP, v mio EUR (fiksni tečaj)	2.468	2.554	38.570,00
BDP na prebivalca, EUR (tekoči tečaj)	17.350	17.941	18.693,00
Neto razpoložljivi dohodek na prebivalca v EUR (fiksni tečaj)	10.283,4	10.558,8	10.302,80
Bruto dodana vrednost, v mio EUR	2.131	2.206	33.311,00

IZOBRAZBENA STRUKTURA PREBIVALSTVA na območju, na katerega se nanaša regijski izvedbeni načrt:

Osnovnošolska ali manj - Skupaj			Srednješolska - Skupaj			Višješolska, visokošolska - Skupaj		
2014	2015	2015 - SLO	2014	2015	2015 - SLO	2014	2015	2015 - SLO
30,6	29,7	26,0	51,6	51,7	52,7	17,8	18,6	21,3

Podatki o izobrazbeni strukturi v regiji:

ZNAČILNOSTI TRGA DELA na območju, na katerega se nanaša regijski izvedbeni načrt:

Podatki o značilnostih trga dela v regiji:

Kazalnik	2014	2015	2016	2016 - SLO
Mere aktivnosti prebivalstva po ADS:				
Stopnja aktivnosti	54,2	55,1	55,3	53,60
Stopnja delovne aktivnosti	46,1	47,7	48,0	47,10
Stopnja brezposelnosti	15,0	13,5	13,1	12,10
Stopnja registrirane brezposelnosti	13,9	13,0	11,7	11,20
Delež dolgotrajno brezposelnih med vsemi brezposelnimi	58,7	58,8	60,7	52,12
Delež zelo dolgotrajno brezposelnih med vsemi brezposelnimi	40,8	41,3	44,2	34,68

MATERIALNA PRIKRAJŠANOST prebivalcev na območju, na katerega se nanaša regijski izvedbeni načrt:

Podatki o revščini in materialni prikrajšanosti v regiji:

Kazalnik	2014	2015	2015 - SLO
Stopnja tveganja revščine	17,4	15,7	14,3
Stopnja resne materialne prikrajšanosti	6,3	5,3	5,8
Stopnja tveganja socialne izključenosti	21,4	19,2	19,2
Stopnja zelo nizke delovne intenzivnosti gospodinjstev	10,0	7,9	7,4

PREJEMNIKI IN UPRAVIČENCI DO SOCIALNIH IN DRUŽINSKIH TRANSFEROV¹ TER UPORABNIKI POMOČI NA DOMU na območju, na katerega se nanaša regijski izvedbeni načrt:

Podatki o prejemnikih in upravičencih do socialnih in družinskih transferov ter uporabnikih pomoči na domu v regiji:

Kazalnik	2014	2015	2016	2016 - SLO
Število prejemnikov denarne socialne pomoči (DSP) na 1.000 prebivalcev	25,89	26,55	26,39	25,65
Število upravičencev do denarne socialne pomoči (DSP) na 1.000 prebivalcev	46,32	48,91	49,32	39,68
Število prejemnikov izredne denarne socialne pomoči (IDSP) na 1.000 prebivalcev	2,15	2,37	2,40	2,37

¹ Z izrazom prejemniki označujemo osebe, ki so vložile vlogo za dodelitev pravice in jim je bila pravica odobrena za njih in njihove družinske člane (člane gospodinjstva; v primeru OD za njihove otroke). Z izrazom upravičenci pa označujemo osebe, ki imajo pravico dejansko odobreno (torej prejemniki in njihovi upravičeni družinski člani). Pri podatkih o prejemnikih je torej enota opazovanja gospodinjstvo, pri podatkih o upravičencih pa posamezniki, ki pravico dejansko dobijo.

Število upravičencev do izredne denarne socialne pomoči (IDSP) na 1.000 prebivalcev	4,28	4,66	4,76	4,58
Število prejemnikov varstvenega dodatka (VD) na 1.000 prebivalcev	3,41	3,65	3,76	4,95
Število upravičencev do varstvenega dodatka (VD) na 1.000 prebivalcev	3,45	3,84	4,00	5,37
Število upravičencev do subvencije najemnine na 1.000 prebivalcev	2,22	2,42	2,54	5,03
Delež oseb, starih 65 let ali več, ki prejema pomoč na domu, glede na število oseb, starih 65 let ali več	1,62	1,59	/	1,66

1. Kratak opis trenutne situacije in razmer, ki vplivajo na razvitost, zaposlovanje in socialni položaj prebivalcev v regiji.

Jugovzhodna Slovenija (JV Slovenija) je po površini največja med 12-timi razvojnimi regijami v Sloveniji. Obsega geografsko območje Dolenjske, Bele krajine in Kočevsko-ribniškega. Prostorsko je Jugovzhodna Slovenija zelo raznolika. Z izjemo Novega mesta in nekaterih večjih urbanih središč (Kočevje, Ribnica, Trebnje, Črnomelj, Metlika) prevladujejo podeželska naselja ter pretežno gozdna območja (kar 73% regije). Regijo zaznamuje precejšnja odmaknjenost nekaterih delov regije (Bela krajina, Kočevsko-ribniška) od glavnih prometnih tokov ter meja z Republiko Hrvaško, ki je tudi meja schengenskega območja. Po površini je največja Občina Kočevje, najmanjša pa Osilnica.

Njen razvoj omogoča v največji meri industrija (avtomobilska, farmacevtska in druga lahka industrija).

V JV regiji je v letu 2015 živelo 7 % prebivalcev Slovenije. Regija je izstopala po največjem deležu otrok, rojenih materam, mlajšim od 20 let. Romska dekleta pogosto postanejo matere, še pred dopolnjenim osemnajstim letom. Zaradi materinstva pogosto tudi ne dokončajo redne osnovne šole.

Regija ima enega najvišjih deležev prebivalcev, starih 0–14 let (15,7 %). Število študentov na 1.000 prebivalcev je bilo drugo najvišje v Sloveniji. Dve tretjini študentov sta študirali v osrednjeslovenski statistični regiji. V JV regiji ima kar 29,7 % prebivalstva le osnovnošolsko izobrazbo, kar je nad slovenskim povprečjem (26 %). Razlogi za odstopanje so lahko tudi v višjem deležu romskega prebivalstva, kjer otroci po končani osnovni šoli, zaključijo šolanje in se redkeje vpišejo v srednjo šolo. Delež oseb z višješolsko ali visokošolsko izobrazbo (18,6 %) je pod slovenskim povprečjem (21,3%).

BDP na prebivalca je bil tretji najvišji v Sloveniji (17.941 EUR), industrija pa je prispevala največji delež k regionalni bruto dodani vrednosti (53 %).

Jugovzhodna Slovenija je bila v 2015 poleg osrednjeslovenske in gorenjske regije regija z mesečno neto plačo, ki je bila višja od slovenskega povprečja; znašala je 1.023 EUR neto. Četrtnina delovno aktivnih prebivalcev je delala zunaj regije svojega prebivališča, največ jih je odhajalo na delo v osrednjeslovensko statistično regijo. Število upravičencev do denarne

socialne pomoči in izredne denarne socialne pomoči narašča (49,32%) in je nad slovenskim povprečjem (39,7 %). Med prejemniki denarne socialne pomoči je večji delež (60,7 %) dolgotrajno brezposelnih in zelo dolgotrajno brezposelnih (44,2 %), ki narašča in hkrati vpliva na število upravičencev do denarne socialne pomoči.

Stopnja brezposelnosti se je v letu 2016 znižala (11,7 %) in je bila malo višja od povprečja v Sloveniji (11,2 %), v primerjavi z letom 2015 pa se je znižala za 1,3 %. Značilne so velike razlike v brezposelnosti in zaposlitvenih možnostih znotraj regije (brezposelnost je večja v Beli krajini in Kočevskem), izguba zaposlitvenih možnosti zaradi propadanja celih panog, velika koncentracija delovnih mest in odvisnost blaginje velikega dela prebivalstva regije od majhnega števila velikih izvoznih podjetij. Velik del prebivalstva živi na podeželju.

Po popisu prebivalstva leta 2002 je živel na območju JV regije 1.074 Romov, kar je predstavljalo 0,8% vseh prebivalcev JV regije in 33 % v Sloveniji živečih Romov. Največ Romov je bilo v občinah Novo mesto (562), Kočevje (127), Šentjernej (98), Metlika (90), Črnomelj (85), Ribnica (49), Semič (47) in Trebnje (16). Po ocenah CSD pristojnih za JV regijo, biva na območju JV Sloveniji okoli 3.650 Romov. Na območju CSD Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj biva okoli 2.900 Romov, na območju CSD Kočevje in Ribnica pa okoli 750 Romov.

Bivanjske razmere v večini romskih naselij so slabo urejene. Veliko je tudi odprtih vprašanj na drugih področjih (soc. varstvo, izobraževanje, zaposlovanje). Tudi med seboj so Romi nepovezani in večinoma neorganizirani ter pogosto v lastni sredini ovirajo tiste posameznike, ki so začeli prevzemati norme in pravila večinskega prebivalstva. Večina jih živi v neurejenih bivalnih razmerah (nelegalno postavljeni objekti, brez komunalne infrastrukture), prevladuje nizka izobrazbena struktura in visoka stopnja brezposelnosti, socialna izključenost, neučinkovito starševstvo in posledično neprilagojeno vedenje ter kazniva dejanja.

III. KLJUČNE SOCIALNE PROBLEMATIKE, OCENA POTREB IN UKREPI NA REGIONALNI RAVNI

JV regija je glede na stopnjo brezposelnosti v slovenskem povprečju, vendar imamo območja (Črnomelj, Kočevje, Semič, Metlika), kjer je stopnja brezposelnosti večja in se še povečuje. Prav tako se povečuje število dolgotrajno (1 leto ali več) in zelo dolgotrajno (2 leti ali več) brezposelnih. Opažamo, da se zaradi brezposelnosti oziroma nizkih dohodkov zaposlenih, vsako leto povečuje število izrednih denarnih socialnih pomoči, povečuje pa se tudi število dolgotrajno brezposelnih, ki so prejemniki denarne socialne pomoči.

Zaradi naraščanja materialne stiske so v porastu tudi težave v duševnem zdravju, povečuje se tudi število obravnavanih primerov nasilja v družini.

Opažamo tudi problem medgeneracijske odtujenosti, osamljenost in odrinjenost starih ljudi ter tudi primere nasilja nad starejšimi. Med prosilci denarnih pomoči je vedno več upokoencev, kateri z nizkimi pokojninami ne morejo poplačati osnovnih življenjskih stroškov. Razpršenost poselitve regije je nad slovenskim povprečjem. V predelih regije, ki so umaknjeni od večjih središč, je problem v dostopnosti storitev, saj ni organiziranega javnega prevoza, zato ljudje težko pridejo do središč. V kolikor pa je javni prevoz, pa to pomeni tudi dodatne materialne stroške za uporabnike. Zaradi slabe dostopnosti storitev uporabnikom prihaja tudi do socialne izključenosti.

Nerešena romska vprašanja so značilna za celotno JV regijo. Veliko je neurejenih romskih naselij (nelegalno postavljeni objekti, brez komunalne infrastrukture). Neustrezne bivalne razmere in prenaseljenost romskega prebivalstva prispevajo k medsebojnim sporom. Med Romi prevladuje nizka izobrazbena struktura in visoka stopnja brezposelnosti (le peščica je zaposlenih). Opažamo socialno neprilagojena vedenja, kar ima za posledice prekrške in kazniva dejanja.

V regiji so tudi potrebe po enotah za začasno nastanitev, kot je krizni center za mlade. Povečuje se delež družin in posameznikov, ki zaradi materialne stiske ne zmorejo plačila najemnine in drugih stroškov, zaradi česar prihaja do deložacij. V takšnih primerih nimamo dovolj neprofitnih stanovanj, oz. drugih rešitev za začasno nastanitev.

Glede na navedene potrebe uporabnikov v JV regiji smo opredelili prioriteta področja, ki jih je potrebno okrepiti:

CENTER ZA TERAPEVTSKO IN PSIHO SOCIALNO OBRAVNAVO Z MOBILNO POMOČJO NA DOMU ZA PODROČJA IN CILJNE SKUPINE: zasvojenost, mladi, družine, osebe s težavami v duševnem zdravju, žrtve nasilja, nasilneži, otroci, žrtve travm

NAMEN:

- individualna in skupinska kontinuirana terapevtska obravnave
- intenzivna osebno poglobljeno terapija z namenom razrešitve težav (osebna, partnerska, družinska in skupinska)
- integracija posameznika v okolje

- pomoč in podpora pri bolj zdravem funkcioniranju v ožjem in širšem okolju
- razširitev obstoječih programov
- zagotavljanje visoke strokovnosti psihoterapevtov, psihologov, terapevtov, socialnih delavcev

CENTER VKLJUČUJE SPECIALIZIRANO MOBILNO POMOČ NA DOMU ZA VSE RANLJIVE SKUPINE Z NAMENOM:

- paliativna oskrba
- pomoč družini pred in po porodu
- pomoč osebam (družini) z izkušnjo nasilja
- pomoč osebam (družini) z okvaro sluha
- osebe z težavami v duševnem zdravju
- psihosocialna pomoč »disfunkcionalnim« družinam
- psihosocialna pomoč in opolnomočenje brezposelnih
- psihosocialna pomoč družinam in zasvojenecem z alkoholom
- mreženje zaradi socialne izključenosti in revščine
- izboljšana dostopnost storitev za ranljive skupine

NASTANITVENA PODPORA ZA VSE RANLJIVE SKUPINE:

- eko-socialne kmetije kot nastanitvena oblika in dnevno varstvo
- dnevno varstvo za ranljive skupine
- stanovanjske skupine za ranljive ciljne skupine
- stanovanjske kapacitete za starejše in za osebe z invalidnostjo z vso potrebno podporo (socialno in zdravstveno)

PROGRAMI ZA SOCIALIZACIJO IN INTEGRACIJO ROMOV Z NAMENOM:

- dnevni center za otroke in mladostnike
- dnevni center za predšolske otroke
- dnevni center za mlajše odrasle
- programi za starše
- preventivni zdravstveni programi
- koordinacija programov za rome
- program usposabljanja socialnega podjetništva
- programi za preprečevanje družinskega nasilja
- programi za opolnomočenje žensk
- mreža skupin starih za samopomoč

1. CILJ: ZMANJŠEVANJE TVEGANJA REVŠČINE IN POVEČEVANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI SOCIALNO OGROŽENIH IN RANLJIVIH SKUPIN PREBIVALSTVA

Ukrepi na regionalni ravni:

- Izvajanje preventivnih programov v dnevni centrih za Romske otroke z namenom osveščanja in informiranja o zdravem življenjskem slogu, načrtovanju družini, kontracepciji in nenasilni komunikaciji
- Razvoj novih in nadgradnja obstoječih preventivnih programov in njihovo izvajanje za večjo zdravstveno pismenost ter za zdrav način življenja
- Pridobivanje, izobraževanje, usposabljanje in vključevanje prostovoljcev v izvajanje socialnovarstvenih programov
- Vključevanje in spodbujanje prejemnikov denarne socialne pomoči v prostovoljstvo
- Vključevanje prejemnikov denarne socialne pomoči v programe socialne aktivacije

2. CILJ: IZBOLJŠANJE RAZPOLOŽLJIVOSTI IN PESTROSTI TER ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI IN DOSEGLJIVOSTI STORITEV IN PROGRAMOV

Ukrepi na regionalni ravni:

- Priprava programov (brezplačni terapevtski programi, brezplačni programi psihosocialne pomoči) za različne ciljne skupine: osebe s težavami v duševnem zdravju, svojce oseb s psihiatričnimi težavami, osebe s težavami zaradi zasvojenosti, za pare pri razhodu, družine, otroke in mladostnike, za brezposelne osebe, za svojce oseb z demenco in vzpostavitev programov za povzročitelje nasilja
- Vzpostavitev eko-socialnih kmetij za nastanitev (osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, osebe iz drugih ranljivih skupin), z namenom deinstitutionalizacije in dnevno varstvo ranljivih skupin
- Vzpostavitev kriznega centra za povzročitelje nasilja
- Informiranje in osveščanje javnosti ter promocija preventivnih in socialnovarstvenih programov
- Vzpostavitev stalnih in začasnih nastanitev za ranljive skupine prebivalstva (osebe z demenco in za osebe stare nad 65 let)
- Vzpostavitev stalnih in začasnih nastanitev za osebe, mlajše od 65 let, ki potrebujejo nego in oskrbo
- Vzpostavitev stalnih in začasnih nastanitev za odrasle osebe s posebnimi potrebami

- Nastanitvena podpora za brezdomne, deložirane in mlajše od 65 let s psihiatričnimi težavami, za matere, ki potrebujejo podporo pri samostojnosti(npr. po odhodu iz varne hiše)
- Vzpostavitev dnevnih centrov za različne ranljive skupine prebivalstva (odrasle osebe s posebnimi potrebami in osebe stare nad 65 let
- Povečanje dostopnosti socialnovarstvenih programov (razširitev uspešnih programov tudi na druge lokacije v regiji, zaposlitev strokovnih delavcev za izvajanje programov)
- Vzpostavitev 7 dnevnih centrov za Rome, na lokacijah: Novo mesto, Metlika, Škocjan, Ribnica, Črnomelj, Semič, Kočevje)
- V posameznih občinah je potrebna zagotovitev prostorov za izvajanje socialnovarstvenih programov (Novo mesto, Žužemberk....)
- Koordinacija in povezovanje izvajalcev na področju socialnega varstva (zaposlitev koordinatorja,...)
- Vzpostavitev skupnega e-portala z namenom obveščanja, osveščanja, informiranja prebivalstva o socialnovarstvenih programih, dogodkih...

3. CILJ: IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI STORITEV IN PROGRAMOV TER DRUGIH OBLIK POMOČI PREKO POVEČANJA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA IN VODENJA IZVAJALSKIH ORGANIZACIJ, POVEČANJA NJIHOVE AVTONOMIJE TER UPRAVLJANJA S KAKOVOSTJO IN ZAGOTAVLJANJA VEČJEGA VPLIVA UPORABNIKOV IN PREDSTAVNIKOV UPORABNIKOV NA NAČRTOVANJE IN IZVAJANJE STORITEV

Ukrepi na regionalni ravni za doseganje cilja se nanašajo na naslednje aktivnosti:

- Merjenje zadovoljstva uporabnikov storitev